

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

A. L.:

O dvojnem zaslužku.

Val splošne svetovne gospodarske krize zajema čim širše kroge. Kar se je že pred nekaj leti pričelo javljati v drugih državah, kjer je gospodarska stiska zavzela še večji razmah, se pričanja pojavljati tudi pri nas. Tudi v naši državi postaja vprašanje nezaposlenosti ročnih delavcev vse važnejši problem. Prav nič manj pereče pa ni vprašanje nezaposlenosti razumnikov. Saj vemo na pr. da je samo v naši banovini danes že skoro tisoč izprašanih učiteljskih kandidatov, ki ne dobe službe. Znano je tudi, da absolventi vseučilišč le z veliko težavo najdejo zaposlenje, ki ustreza njihovi izobrazbi in da je veliko število akademsko izobraženih mladih ljudi, in to vseh strok, danes brez službe in zaslužka.

To je danes splošen vsesvetjski pojav. Nadprodukcija, ki se je pričela po vojni v vseh državah, je izzvala preobilje blaga in s tem povzročila občo gospodarsko stisko, ki rodi spet nezaposlenost, zastoj v produkciji in trgovini in obubožanje širokih ljudskih krogov. Posledica tega je obče stremljenje čim najbolj znižati izdatke v državnih proračunih, da se tako vsaj malce omilijo posledice gospodarske krize. Pojavljajo se najrazličnejši predlogi, kako odpraviti nezaposlenost, kako preskrbeti delavnim slojem, ki so brez zaslužka, možnost najskromnejšega obstoja.

Tudi pri nas se pojavljajo v zadnjem času slični glasovi. Že v lanskem finančnem zakonu je vlada zavzela stališče, da se upokojencem, ki služijo tudi v avtonomni službi, zmanjša pokojnina, zaposlitev državnih in samoupravnih upokojencev v državni službi se je pa sploh prepovedala. V drugih državah so šli še precej dlje. Poskušali so javnim uslužbencem in upokojencem skratka prepovedati izvrševanje drugih služb oziroma jih z znižanjem pokojnine ali plače ali pa z davčno obremenitvijo prisilili, da opuste izvrševanje postranskih služb. Do pravega uspeha vsa ta prizadevanja niso privedla. Čemu, bomo videli v naslednjem.

Spomladi je pa objavil ljubljanski »Učiteljski tovariš« članek »Težka zadeva«, ki je načel ta problem. Članek je izzval izredno zanimanje in seveda ostre — in to povsem upravičene — ugovore. Članek zahteva kratko in malo, da bi morala vsaka učiteljica, ki se poroči, pustiti službo. Enako zahteva od vseh žen, ki so v katerikoli drugi državni službi, celibat. Poročene učiteljice naj se zaenkrat stavijo na razpoložnje, pozneje naj pa eventualno dobe pokojnino. Isto kar velja za aktivne poročenke, naj velja tudi za upokojene zakonce. Ta svoj predlog utemeljuje anonimni članek z zahtevo socialne pravičnosti in pa s patriotizmom državnega uslužbenstva, ki naj se žrtvuje za državo do skrajnosti.

Lani in že prej je naš list obširno razpravljal vprašanje dvojnega zaslužka državnih nameščencev. Objavili smo razna mnenja avstrijskih uradnih listov k temu problemu. Iz vseh teh izvajanj je sledilo, da državno uslužbenstvo niti od daleč ne skuša zanikati, da bi bilo socialno neopravičeno, če bi v časih tako hude gospodarske stiske in pri tolikšni nezaposlenosti posamezniki, ki žive v kolikor toliko ugodnih gmotnih razmerah, prejeli večkratne dohodke na stroške ljudi brez posla. Vendar je pa treba tu precej ugotoviti, da gredo vsi ti predlogi izključno na račun državnih nameščencev, ne da bi sepomislilo, kje prav za prav tiči vzrok nezaposlenosti

in kako ga je mogoče res pravično rešiti.

Pojem »dvojnega zaslužka« je treba zato predvsem razčistiti. Kdo pa spada v okvir tega? Ali res samo drž. in samoupravni uslužbenci? Avstrijski zakonski osnutek zoper take »dvojno-službarje«, kakor jih je nerodno nazval pisec omenjenega članka, pozna tri vrste le-teh in sicer: 1. javni in zasebni upokojenci, ki imajo obenem drugo plačano službo; 2. zaposlene osebe, ki opravljajo še drugo službo, kakor javni ali zasebni uslužbenci s postranskim zaslužkom, in 3. nepristni dvojni zaslužkarji, to so zakonci, kjer sta v službi mož in žena. Že ta osnutek je raztegnil pojem dvojnega zaslužka širše in preko mej javnega nameščenstva. Vendar je krog dvojnih zaslužkarjev še širši. Sem spadajo zastopniki svobodnih poklicev, kot so zdravniki, inženjerji, odvetniki, ki prav pogosto poleg svojega pravega poklica izvršujejo še druge plačane posle kot nameščenci ali pa kot samostojni podjetniki. Tudi o trgovcih, ki poleg svoje trgovine ustanavljajo podružnice, je mogoče trditi, da spadajo med dvojne zaslužkarje. Isto velja za krojače ali čevljarje, ki prodajajo obenem tudi blago ali usnje, prav tako za gostilničarje, ki so hkrati mesarji ali trgovci itd.

Že teh nekaj primerov zadostuje v dokaz, da pojem dvojnega zaslužka ni omejen izključno na javno uslužbenstvo in da je napačno in krivično, če iščemo dvojne zaslužkarje samo med javnimi nameščenci. Dokler bodo prejimali premnogi ljudje, ki niso v javni službi, masne dohodke od raznih strani, ni mogoče zahtevati od itak nesorazmerno slabo plačanih javnih nameščencev in upokojencev, da si ne smejo skušati izboljšati življenjskih pogojev s postranskim zaslužkom. Saj vemo, koliko bogato plačanih — po večini nepotrebnih mest je še danes pri raznih bančnih, industrijskih in trgovskih zavodih, koliko in kako bogatih nagrad prejemajo pošamezniki za »truda polno« delo v raznih upravnih svetih in koliko je tudi v raznih stanovskih zastopstvih bogato plačanih »častnih« mest. Vsi ti množestvilni in brez izjeme itak sijajno situirani dvojni zaslužkarji se pa vendar v nečem razlikujejo od pravih dvojnih zaslužkarjev, v tem namreč, da po dvakrat ali pa še po večkrat služijo, da pa zato dvakrat ali večkrat ne delajo.

Pomisliti moramo še na nekaj. Kdo pa opravlja izmed državnih in samoupravnih uslužbencev in upokojencev postranske službe? To so ali posebni strokovnjaki, kakršnih v drugih svobodnih poklicih sploh ni mogoče najti, in ki torej zaradi tega tudi nikomur ne odjedajo kruha, ali pa so nameščeni kot ljudje, vredni posebnega zaupanja in bi njihov službodajalec, če bi morali oditi iz službe, namesto njih ne namestil drugih oseb. Sicer pa s prav redkimi izjemami vsi taki opravljajo res docela postranske posle, za katere bi se podjetniku itak ne izplačalo nastavit stalne uslužbenke. Mislimo tu na mnoge javne upokojence, ki opravljajo razne posle kot strokovni svetovalci in izvedenci, pa tudi na mnoge, ki najdejo postranskega zaslužka samo zaradi njihove posebne zanesljivosti, ki jih usposoblja za določene zaupne posle. Saj vemo, da je na pr. precej upokojenih orožnikov in varnostnih stražnikov, ki so v zasebnih podjetjih nameščeni kot nočni čuvaji, vratarji in slično.

Dokler bo dovoljeno, da si posamezni državljani, med njimi tudi zna- ne osebnosti v vidnih pozicijah, smejo

neovirano in brez dela pridobivati dohodke iz najrazličnejših virov, da smejo opravljati hkrati brez števila masno plačanih funkcij, v katerih ni treba prav nič delati, toliko časa ne gre prepovedovati javnemu uslužbenstvu, da opravlja itak skromno plačane postranske službe. Zakaj pa na pr. državni upokojenci iščejo postranske zaslužke? Zato, ker s svojimi docela nezadostnimi pokojninami res niti najskromnejše ne morejo živeti. To velja ne le za staroupokojence, ki komaj še živijo, temveč tudi za premnoge, predčasno s skrajno nizkimi prejemki upokojene novejšje upokojence.

Dokler država svojega uslužbenstva in upokojencev ne bo mogla tako plačevati, da jim ne bo treba z napornim postranskim delom iskati si služka drugod, bi bile omejitve te pravice, ki je dovoljena vsem drugim državljanom brez izjeme, neumestne. Če ne bi bilo tako, bi morali smatrati državne aktivne in upokojene uslužbenke za državljane z zmanjšanimi državljanskimi pravicami.

O vprašanju omoženih državnih uslužbenk spregovorimo prihodnjič in bomo obenem zamotani problem dvojnega zaslužka skušali še globlje osvetliti.

Uradništvo in politika.

Iz članka »Učiteljski politični klub«, katerega je v 3. številki objavil »Učiteljski tovariš« in ki naj pojasni načelno stališče pisca do političnih strank in ostalih organizacij, objavljamo naslednje odlomke, ki zaradi svoje splošne veljavnosti zaslužijo pozornost vseh drž. uslužbencev brez razlike stroke. Ta izvajanja veljajo ne le za učiteljstvo, temveč prav tako za drž. nameščence vseh resortov.

»Misel stanovskega edinstva, preko razlik političnega in verskega razporeja, je konstruktivna, ker pripravlja na najbolj priroden način pot k splošni konsolidaciji. Zato je pomen enotnih stanovskih organizacij, ki stoje nad strankarskimi in verskimi opredelitvami, trajen. Za zrelega člana stanu ima taka enotna stanovska organizacija vedno velik pomen, četudi morda trenutno od nje nima vidnih koristi. Za njeno idejno borbo bo doprinal tudi žrtve ter s tem podpiral načelno borbo in idejno stremljenje stanu.

Stanovska ideja bo imela trajno silo le tedaj, če ji ne žrtvujemo duhovne svobode, svobode vesti in svobode javnega udejstvovanja. To svobodo potrebujemo baš v sedanjih dobrih velikih problemov bolj kot vsakdanji kruh, potrebujemo jo za poglobljanje v narodove in življenske probleme ter za proučevanje vzgojnih in šolskih problemov.

Ne smemo in ne moremo kratiti članom pravice, ako čutijo za to notranjo potrebo, da vstopajo v druge organizacije in društva, bodisi politična, kulturna ali gospodarska ter jih ne smemo odvracati od delovanja v njih. V tej naj propagirajo in izvajajo one svoje cilje, težnje in naloge, ki niso izrazito stanovske in ki ne spadajo v ožji program skupne stanovske organizacije.

Ne smemo pa teh organizacij zamenjavati s stanovskimi organizacijami, četudi obstoja katera od njih iz pripadnikov enega samega stanu.

V stanovskih zadevah je upravičena dajati tolmačenja, govoriti in nastopati v imenu stanu in avtoritativno tolmačiti skupne njegove interese in zahteve le skupna organizacija. Od svojih članov sme organizacija zahtevati v tem pogledu absolutno disciplino. Kjerkoli in koderkoli nastopajo člani JUU in se udeležujejo v kateremkoli društvu ali odboru, morajo pri stanovskih vprašanjih storiti to v skladu s programom in cilji skupne stanovske organizacije. Vsi člani JUU so moralno zavezani njena načelna stališča izvajati in braniti.

Ako na primer stanovska organizacija zastopa načela, da se pri kompetencah in imenovanjih ne smejo uveljavljati strankarski vplivi, partizanstvo in korupcija, potem je vsak organiziranec zavezan kot član JUU, da to načelo zagovarja in zastopa tudi v svoji stranki in v vseh odborih in da je solidaren z organizacijo, ako bi bila pri-

morana nastopiti proti takim vplivom in postopanju. Še več! Člani so dolžni informirati stanovsko organizacijo o vseh pojavih in konkretnih primerih, ki so naperjeni proti stanovskim načelnim stališčem ter ji pomagati, da to prepreči. Absolutno nemoralno, neko- legijalno in proti stanovski disciplini je, ako kak član pri svoji stranki ali drugih organizacijah in korporacijah v protislovju s stanovskimi načeli išče protekcije ali pomoči v stanovskih zadevah.

S tem smo jasno opredelili razmerje stanovske organizacije do javnih ustanov in do javnega udejstvovanja svojega članstva, kateremu v nobenem primeru ne kratimo osebne svobode. Drugačno pa je njeno stališče do političnih stanovskih klubov pri strankah.

Ustanavljanje političnih celic smatramo za interno zadevo strank in je to le njihova stvar, ako hočejo grupirati svoje pristaše po stanovih. Vendar pa napram stanovskim političnim klubom stanovske organizacije ne morejo zadržati indiferentnega stališča, ker nastane z njihovo ustanovitvijo vprašanje, kakšni cilji in katere naloge so namenjene tem klubom. Vsaka stanovska organizacija bo brezkompromisno zavračala, da bi bil stanovsko političen klub upravičen zastopati stan in avtoritativno tolmačiti njegova stališča.

Bojimo se, da bi v te klube vstopali le oni, ki bi iskali pri strankah samo osebnih koristi in taki, katerih glavni namen bi ne bilo stvarno delo pri stranki, ampak bi jim bila gonilna sila le osebno preganjanje in maščevalnost nad nasprotniki, taki, ki bi se lovili le za personalnimi prosvetnimi vprašanji. Taki klubi ozir. taki člani klubov bi s svojim vplivom stranke zavajali v persekucije in krivice, kar bi končno škodilo tudi strankam samim.

Že po nazivu je določena vsakemu političnemu klubu naloga, reševati stanovska vprašanja v okviru strankinega programa in po njenih intencijah. Stanovsko političen klub, ki bi ne vršil te naloge, je za stranko brez pomena in brez koristi. V okviru stanovskih organizacij pa bi neizogibno nastala z oživotvorenjem takih klubov trenja in spori med pristaši posameznih političnih struj, kar bi pomenilo težke notranje borbe in končno razkroj zdrave osnove stanovskih organizacij.

Niti v interesu stanovskih niti političnih organizacij bi ne bilo, ako bi se poedini stanovi razdvajali in oddvajali od skupne obravnave strokovnih in stanovskih vprašanj. To velja posebno za šolske in prosvetne probleme, ki zadevajo vse stanovce in ves narod. Zato ni v interesu narodne prosvete, šole in ne učiteljskega stanu, ako bi se baš učiteljski stan razdvajal in izoliral pri političnem udejstvovanju v svojo politično celico.

Učiteljstvo se zaveda, da mora ostati stanovska organizacija vedno

temelj za gojitev višjih vrednot stanu in poedince kot človeka in inteligenta, ker bo vez za negovanje medsebojne tolerance, strpnosti, medsebojnega spoštovanja političnega mišljenja ter vsestranskega stvarnega in globljega razmotrivanja prosvetnih, šolskih in stanovskih problemov.

Enotne in neodvisne stanovske organizacije se približujejo, dočim bi se stanovski klubi političnih strank, ki bi v stanovskih in strokovnih pogledih

zopet cepili in razdvajali stanove po političnem strankarstvu, oddaljevali in nasprotovali veliki zamisli, združevati vse konstruktivne sile naroda brez ozira na politično in versko naziranje, za izgraditev konsolidacije in ozdravljenje nezdravih razmer!

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

A. Spendé:

Čemu Društvo drž. upokojencev v Mariboru?

(Konec.)

Naj mi bo dovoljeno, da zaključim ta članek s tem, da vnovič poudarim, da je in da bo moralo vselej biti poglavitno načelo vseh drž. upokojencev iz vse države zahteva, naj obstoja v vsaki banovini samo po eno društvo upokojencev. Te skupne, enotne banovinske organizacije bodo s svojo moralno močjo, katero bodo črpale iz žive stanovske zavesti svojega članstva, edine mogle doseči realne uspehe. Če bo v vsaki banovini po več majhnih, šibkih in docela brezpomembnih lokalnih društev, ne bo moglo nobeno izmed njih upokojencem nič koristiti. Take separatne organizacije bodo nasprotno nudile vladi in vsej javnosti prežalostno sliko naše malenkostne razprtije, razcepljenosti in popolne nemoči.

Zato naše ljubljansko društvo trdno vztraja na tem svojem stališču in bo zahtevalo ob ustanovitvi Zveze upokojenških društev kot conditio sine qua non, da se v to skupno organizacijo sprejmejo kot polnovredne članice samo osrednje, skupne banovinske organizacije s sedežem na sedeših banke uprave. Po drugih krajih v banovini naj se — če je za to resnična potreba, kot na primer zaradi velike oddaljenosti ali drugih čisto lokalnih nujnih vzrokov — eventualno ustanavlja podružnice osrednjega banovinskega društva.

Če se ta zahteva ne izvede, bo nastala popolna zmeda in ne pridemo z našimi težnjami nikamor. O vsem tem bo govora na bodoči anketi, ki se bo vršila zaradi ustanovitve Zveze. Tudi tam bomo poudarjali, da so lokalna, torej separatistična združenja skrajno škodljiva enotni fronti in ideji skupnosti. Tega mnenja je tudi pretežna večina ostalih upokojenških organizacij v državi in vsi posamezniki, katerim gre res samo za stvar, ne za osebe. Zato smo prepričani, da bo naše naziranje prodrlo na anketi.

Ne imel bi nič pripomniti. Pač: zastopnikom bivše mariborske podružnice je bilo znano naporno delovanje glavnega odbora ljubljanskega, saj je dobivala podružnica vse sejne zapisnike v vednost. Tudi »Naš Glas« je

vedno poročal o vseh korakih ljubljanskega društva, o deputacijah pri gg. ministrih, senatorjih, poslancih, ob vsaki priliki in vsepovsod. Predvsem v zadevi polovičnih legitimacij in v zadevi kardinalne naše zahteve: izboljšanje stanja staroupokojencev. To kardinalno zahtevo bi brezdvomno že davno dosegli brez ustanovitve separatne organizacije, če ne bi nastala vseobča gospodarska depresija, ki je spravila vse državne proračune v mučno stisko. Če mislijo mariborski tovariši, da bodo s svojimi separatnimi spomenicami in predlogi, kako naj vlada to pereče in gotovo nujno vprašanje staroupokojencev uredi, pospešili rešitev v sedanjih razmerah, in spričo občutnega padca drž. dohodkov, se po mojem mnenju zelo motijo.

Vsa ministrstva, vsi senatorji in vsi narodni poslanci imajo našo tiskano spomenico, soglasno sprejeto na društvenem občnem zboru in tiskano v cirilici in latinici v več sto izvodih, katero spomenico sta si usvojili tudi društvi v Sarajevu in Zagrebu in si jo bodo brezdvomno osvojila tudi vsa banovinska društva v ostalih banovinah, ki so se letos že ustanovila, ne malo po zaslugi našega in sarajevskega društva. Če bodo posamezna društva predlagala drugačne spomenice, vrhu tega s pouki, kako se naj to vprašanje reši, kakor je to storilo mariborsko društvo, sem mnenja, da morejo ti predlogi celotni začetni akciji le škodovati. Zavedam se pri tem, da nisem v tem svojem članku povedal bog ve kaj novega. Sem pa mnenja, da ne škoduje, da se, četudi že znane stvari poudarjajo in ponavljajo.

Ustanovitev posebnega »Društva jugoslovanskih upokojencev v Mariboru« je izraz globokega nezaupanja v delovanje ljubljanskega in sarajevskega društva, in društva v Banja Luki, ker smo vedno složno delovali, kakor bomo tudi v nanovo ustanovljenim društvu v Zagrebu, Somboru, Skoplju, Valjevu itd. delovali ter določili smernice skupnega složnega delovanja banovinskih društev na anketi, ki je predvidena v letošnji jeseni.

Izvajanje 1. odst. § 263. uradniškega zakona.

Finančno ministrstvo je glavni kontroli poslalo pod štev. 27.516/1 od 11. julija t. l. dopis g. fin. ministra, katerega v točnem doslovnem prevodu objavljamo:

»Ob izvajanju § 263. u. z. so se pojavila nekatera sporna vprašanja, ki jih je zaradi pravilnega in enakega postopanja in preprečenja sporov in nesoglasij v upravi treba načeloma pojasniti.

Prvo vprašanje je: da li se 1. odst. § 263. nanaša na vsako napredovanje v teku službovanja ali samo na prvo napredovanje po uveljavljenju uradniškega zakona, to je: da li se po izvršenem napredovanju oz. priznanem periodskem povišku izplačujejo novi dohodki šele po preteku enega leta samo v primerih prvega napredovanja ali prvega periodskega poviška ali se po vsakem napredovanju in periodskem povišku v teku službovanja novi prejemki pričenjajo izplačevati šele po enem letu.

Ko sem proučil to vprašanje, sem našel, da je navedeno določbo treba tako razumeti, da ne velja za vsako napredovanje oz. periodski povišek v teku službovanja, temveč da velja samo za primere, kadar uslužbenec dobi prvo napredovanje oz. prvi periodski povišek po uveljavljenju uradniškega zakona od 31. marca 1931. Nasprotno tolmačenje ne bi bilo pravilno zato, ker se 1. odst. § 263. kot določba prehodnih odredb ne more zoperstaviti določbi 2. odst. § 30. u. z., ker bi v nasprotnem primeru prišlo do tega, da določba prehodnih odredb derogira določbo iz splošnih načel istega zakona. Po tem torej predstavlja 1. odst. § 263. izjemo od 1. odst. § 30. samo za izplačilo prejemkov od prvih napredovanj in periodskih poviškov po uveljavljenju ur. zak. od 31. marca 1931.

Drugo vprašanje je: kako naj se izvaja 2. odst. § 263. v tistih primerih, kjer dobi uslužbenec prvo napredovanje po uveljavljenju uradniškega zakona, pa potem, preden poteče rok od leta dni, dobi prihodnjo višjo položajno skupino, ker za to drugo napredovanje izpolnjuje pogoje po posebnih zakonskih predpisih.

Uradnik je bil na primer na dan uveljavljanja uradniškega zakona preveden v VII. položajno skupino, pa je bil po nekem času in izpolnitvi pogojev po tem zakonu pomaknjen v VI. položajno skupino, a je pred potekom leta dni od dne, ko je bil pomaknjen v VI. skupino, bil pomaknjen v V. položajno skupino, ker je izpolnil pogoje za to zadnje napredovanje po posebnih zakonskih predpisih. To razlaga tako, da se v takih primerih prejemki položajne skupine po zadnjem napredovanju ne morejo izplačati v smislu 1. odst. § 30. u. z. takoj, ker še ni potekel rok leta dni po prvem na-

predovanju v smislu 1. odst. § 263. istega zakona, temveč šele po izteku leta dni s starimi prejemki po dobljenem prvem napredovanju se morajo izplačevati prejemki skupine po zadnjem napredovanju.

V navedenem primeru bi se morali uradniku izplačevati prejemki VII. polož. skupine za leto dni po napredovanju v VI. položajno skupino v smislu 1. odst. § 263., neglede na to, da je v tem času dobil tudi V. položajno skupino. Šele po preteku tega leta bi se mogli uradniku izplačevati prejemki V. položajne skupine. Drugačna razlaga je nemogoča, ker če bi se prejemki V. polož. skupine pričeli izplačevati od prvega dne prihodnjega meseca po ukazu o pomaknitvi v V. skupino, bi to nasprotovalo 1. odst. § 263., ker uradnik ni obdržal starih prejemkov leto dni od prvega napredovanja po uveljavljenju uradniškega zakona. A če bi se prejemki V. položajne skupine pričeli izplačevati šele po preteku enega leta v V. skupino, bi to spet nasprotovalo 1. odst. § 263., ker se 1. odst. § 263. nanaša samo na napredovanja, ki se dobivajo prvokrat po uveljavljenju uradniškega zakona, kakor je spredaj razloženo.

Prednjemu pojasnilu je pritrdila glavna kontrola na splošni seji dne 21. julija, štev. 82147 od 9. avg. 1933.

Za vse aktivno državno uslužbenstvo je zlasti velikega pomena prvi del tega pojasnila, ker nam nudi odgovor na vprašanje, o katerem doslej sploh nihče ni mislil, da bi se moglo drugače, to je v prid državnemu uradništvu, razlagati. Doslej so stala namreč vsa oblastva na stališču, da mora državni uslužbenec, ki je pomaknjen v višjo položajno skupino, ali kateremu je bil priznan višji periodski povišek k plači, prejemati še 12 oz. 13 mesecev po napredovanju svoje dotedanje prejemke. Iz prednjega pojasnila je jasno razvidno, da bo odslej uslužbenec, ki bo napredoval, dobil nove višje prejemke takoj oz. po preteku enega meseca po napredovanju. Dvanajst mesecev je treba torej čakati na višje prejemke samo enkrat, namreč ob prvem napredovanju, ki se izvrši po prvem aprilu 1931, torej po uveljavljenju sedanjega uradniškega zakona.

Navzlic temu docela jasnemu besedilu se je ponekod pojavil dvom, kako je razlagati to pojasnilo. Posamezni uradniki razumejo namreč pojasnilo tako, da je vsakemu uslužbencu treba ostati še dvanajst mesecev po napredovanju pri starih prejemkih dvakrat, in sicer enkrat pri prvem napredovanju v višjo položajno skupino, enkrat pa pri prvem priznanju periodskega poviška po uveljavljenju sedanjega uradn. zakona.

Za življenje.

Iz spominov starega kitolovca.

Na širini Rtiča Horn in približno med 36. in 38. stopinjo zapadne dolžine od Greenwicha leži mali angleški otok South-Georgia. Vse naokoli otoka so znamenita lovišča na kite Južnega atlantskega oceana. V teh ogromnih loviščih so družbe, ki se pečajo z lovom na kite, zaslužile silna bogastva, ribiči pa dobili dober zaslužek. Seveda je pa moral tudi marsikdo teh vrlih pomorščakov plačati uspeh s svojim življenjem. Za las je manjkalo, pa bi bil tudi jaz postal Neptunova žrtev in bi bil našel, ne morda na dnu Južnega morja, temveč v železih svojih lastnih, od lakote pobesnelih tovarišev nečastni grob.

Jadrnica »Samson«, last Pomorske ribiške družbe iz Buenos Airesa, je zapustila začetek februarja leta 18... pristanišče v Royal-Bai na jugovzhodni obali otoka South-Georgia in se obrnila proti velikim razsežnim loviščem severovzhodno od otoka. Posadko te ribiške ladje je sestavljala pisana družba pomorcev vseh mogočih narodnosti. Ko smo s polnimi jadrji pluli že ves dan, se je iz košare vrh velikega jambora zaslislal stražarjev glas: kiti na obzorju!

Kapitan je urno splezal po pleteni lestvici, da se prepriča sam. Zaslislali smo tri ostre žvižge. Kakor bi trenil, je bil veliki čoln spušen v morje. Dvanajst mož se je uprl v vesla, da se je jesenovina upogibala, kakor da so vesla iz vrhovih vej. Čreda kitov je plula kake tri milje

pred nami proti vetru, tako da nam ni bilo pretežko približati se ji. Ko smo prepluli približno polovico poti, smo začuli tulenje, ki se je zdaj večalo, zdaj pojemale, podobno glasovom velikih parnih siren, in kmalu smo zagledali pred nami, kako se dvigajo iz valov pet do šest metrov visoki, dvojni vodni curki. Polastila se nas je lovska strast. S podvojenimi silami smo veslali in kmalu je bila čreda kitov naravnost pred nami! Bilo je tam dobra dva tucata kitov-grbavcev, ki so se brezskrbno podili po morskii gladini, katero je veter le narahlo pozibaval. Med njimi smo opazili znatno večjo samico, ki je ležala ob strani in z veliko skrbnostjo dojila dva ljubka, kakih 5 metrov dolga mladiča. Tesno ob njej je plaval orjaški kit — meril je v dolžino približno dvajset metrov — ki je zabaval svojo družino s tem, da je s svojim ogromnim repom bil po vodi, da so daleč naokoli brizgale pene in da je razbičana voda, ki je padala nazaj v morje, šumela kot grmenje vodopada. Ta zabava ga je ovirala v pozornosti in nam omogočila, da smo se mu mogli neopaženi približati. Sicer bi se nam bilo komaj posrečilo priti do črede, katero je varoval. Navzlic temu je bil naš položaj zelo nevaren, zakaj kit čuvar bi nas bil mogel opaziti vsak trenutek in bi se bil, da reši svojce, brez obotavljanja zapodil na nas. In tedaj, gorje nam, če precej prvi strel ne zadene!

Med takim razmišljanjem smo se že toliko približali kitu, da so nam brizgale pene okoli glave. Tedaj se je orjaški kit nenadoma prevrnil na hrbet in pri tem opazil sovražnike, zakaj samica se je z

mladičema pričela okorno potapljati, med tem ko so ostali kiti, kakor da jih je kdo začaral, izginili. Pene, ki so se iz globine dvigale na morsko gladino, so nam kazale smer, v kateri so živali pobegnile. Samo naš orjak se je pomudil nekaj dlje, da zavaruje družini hrbet in to je postalo zanj in za nas usodno. Naš strelec je z žilavo roko zagnal harpuno vanj. Kakor britev ostro kopje se je zapichlo globoko v mogočno kitovo glavo. Žival se je divje vzbela, zagnala iz vode, nato se pa strmo potopila. Slabo zadeta in nevarno razdražena žival je poskušala z zaletom prevrniti naš čoln. Z veliko naglico se je pognala pod čolnom iz vode in samó spretnosti našega krmarja smo se morali zahvaliti, da nas ni kit kakor igračko vrgel v zrak in nas z divjimi udarci repa razbil na drobne kose. Zaradi silnega divjanja ni bilo več mogoče točno meriti, tako da ga tudi druga harpuna ni smrtno zadela.

Vendar se je zdelo, da se je kit odločil za beg, zakaj naglo se je potopil in pričel bežati. Vrv, ki je bila privezana na prvi harpuni, in ki se je odvijala z vretena, pritrenjena v našem čolnu, se je odvijala s tako naglico, da smo jo morali neprestano polivati z vodo, da se ni vnela. Že nad dve sto sežnjev se je odvijalo z vretena in še ni bilo videti, da misli kit priti iz vode. Za nas je to značilno neljubno zamudo, zakaj kmalu se je moralo zvečeriti. Vrv se je že popolnoma odvila in nenadoma nas je tako močno streslo, da smo vsi padali s klopi. Kit je pričel vleči naš čoln za seboj. Ali naj vrv prerežemo in naš, že skoro dobljeni plen pustimo? Ne, saj je

moral vsak trenutek priti na vrh, da se nadiha, in tedaj ga lahko smrtno zadene. Sklenili smo, da ne odnehamo.

Res se je kit kmalu pojavil vrh vode in za trenutek mirno ležal, kakor da se hoče oddihati. Spet je zašvistnila harpuna, toda kopje ga tudi to pot ni zadelo in kit je izginil, čoln pa spet pričel divje pluti za njim. Neugodnost našega položaja se je še poslabšala, ko je nenadoma padla gosta megla, ki je napovedovala vremensko spremembo. To bi nam moglo postati usodno, če se nam prej ne posreči vrniti se na ladjol! Zdaj smo — na žalost prepozno — prerezali vrv in z bogokletno psosko iz dvanajstih grobih mornarskih ust smo izpustili plen iz pesti. Nato smo obrnili čoln in veslali, saj smo bili dobro odpočiti, z vso silo v smeri, kjer je po našem mnenju morala ležati ladja. Po našem računu smo morali biti z mrakom že na »Samsonu«.

Toda kaj naj to pomeni? Ali so nas hudobni škratje vodili za nos? Veslali smo že dosti dlje, in bi bili morali že davno doseči kraj, kjer smo zapustili ladjo, in vendar je ni bilo videti nikjer. Spuščali smo raketo za raketo v zrak, streljali, toda naj se je naš krmar napenjal in trudil, da z daljnogledom premeri obzorje, nikjer ni bilo opaziti nobenega jambora in »Samson« je izginil in ga ni bilo več. Iz razlogov, ki nam niso bili znani, je moral odpluti bogve kam. Preostalo nam ni nič drugega, kot da poskusimo prevesti tistih dvesto morskij milj od Charlottinega Rtiča. Ostalo nam je še medlo upanje, da že med potom srečamo kako ladjo, ki nas vzame s seboj.

Na kaj upirajo ti dvomljivci svoje dvome, ni jasno. Iz besedila samega, še bolj pa iz tendence, ki je vodila fin. ministrstvo ob izdaji pojasnila, nujno izvira, da je taka razlaga prisiljena in da tako ozkosrčno stališče skuša državnemu uslužbenstvu od komaj priznanega prava spet odščititi košček.

V podkrepilo tega naziranja opozarjamo samo na besedilo prvega odst. § 263. u. z., iz katerega je prav tako razvidno, da je zakonodajalec mislil samo na prvo napredovanje sploh. Pod izrazom »napredovanje« uradniški zakon namreč stalno razume tako napredovanje po položajnih skupinah,

kakor tudi po periodskih poviških. Za oboje veljajo povsem enaka načela kot recimo glede rokov, za ustavitev napredovanja itd. Čemu naj bi torej to pojasnilo fin. ministrstva skušalo utesniti že v zakonu samem priznana prava, je prav tako neumljivo.

Sicer je pa § 263 u. z. med »prehodnimi določili« in ima namen urediti le prvo prevedbo na prejemke po novem ur. zakonu.

Prepričani smo, da bodo vsi prišli do pravilnega presojanja, ker je namen finančnega ministrstva: **dosedanje naporno prakso izboljšati v korist uslužbenstva**, vsakomur očiten.

Drag. doklade drž. upokojencev — določitev dohodka od poslopj.

Obči oddelek ministrstva za finance je pod svojo štev. 36.034/I od 25. avgusta 1933 izdal na podlagi čl. 32. uredbe o drag. dokladah drž. upokojencev od 14. marca 1932, št. 11330/I naslednje uradno in obvezno

pojasnilo:

Kadar se ob presoji, če pripada upokojencu osebna oz. rodbinska draginska doklada navzlic nekim dohodkom od hišne posesti v smislu čl. 25. in 27. cit. uredbe (oz. v smislu lit. c) čl. 17. in lit. e) čl. 20. iste uredbe), mora določiti čisti mesečni dohodek od poslopj, se ta ugotovitev izvrši takole:

1. od kosmatega zneska dejanskih najemnin in od ocenjene najemnine za stanovanje, v katerem upokojenec (oz. njegova žena ali otrok) stanuje, se odbije odstotek, določen s čl. 36. zakona o nep. davkih v kritje stroškov za vzdrževanje, upravo in amortizacijo poslopja;

2. tako določeni znesek se nato zmanjša za vsoto kosmato ocenjene najemnine za stanovanje, katero uporablja upokojenec sam (oz. žena ali otrok);

3. od tega zneska se odbije še skupna vsota javnih davščin, katere se plačujejo od dejanskih in od ocenjene najemnine.

Razlika, ki ostane po taki izračunitvi, tvori čisti dohodek od poslopja, katerega je treba upoštevati pri odločanju o pravici do osebne in rodbinske drag. doklade drž. upokojencev.

Po prednjem navodilu, s katerim se strinja tudi glavna kontrola (po odločbi splošne seje od 11. avgusta 1933, št. 89.758) se bo v bodoče postopalo pri ocenitvi čistega dohodka od poslopj drž. upokojencev, kadar gre za vprašanje pripadnosti drag. doklad in to osebnih kakor tudi rodbinskih doklad za ženo oz. otroke upokojenca.

Za nujno ureditev najemnin!

Od »Društva stanovanjskih najemnikov« v Ljubljani smo prejeli sledeči članek s prošnjo za objavo:

Približujemo se jesenskemu zasedanju senata in skupščine. Od senatorjev in narodnih poslancev pričakujemo, da se že vendar lotijo vprašanja zaščite stanovanjskih najemnikov. Ob ljub je bilo že veliko; treba je končno pristopiti k dejanju. Ni še dolgo tega, kar se je zglasila deputacija stan. najemnikov v dvornem maršalatu in tam izročila spomenico.

Stanovanjski najemniki so izročili hišnim gospodarjem na milost in nemilost. V pisarni stanovanjskih najemnikov v nebotičniku, III. nadstr., se oglašajo dan na dan stranke, ki se pritožujejo nad krivicami nekaterih hišnih gospodarjev. Med njimi so tudi uvideni ljudje, a večina ni takšna. Prosili smo hišne lastnike, naj bodo zmerni, a naše prošnje niso obrodile

sadu, nasprotno postopajo nekateri še bolj trdo.

Ne bomo ponavljali, koliko je bilo zadnji čas prijavljenih stanovanjskih odpovedi in koliko deložacij se je že izvršilo. Gotovo ne bi bilo v Ljubljani nad 500 stanovanj praznih, če bi bile najemnine znosne, da bi jih ljudstvo moglo plačevati. Danes je malo družin, ki morejo živeti tako, da ni ogrožena njih delovna moč ali celo zdravje. Državno in privatno uradništvo zaradi redukcij plač ne zmaguje najemnine, ki si jo mora pritrjavati od ust. Težko si je predstavljati, kako žive danes drž. nameščenci z mnogoštevilno rodbino in s tako prikrajšanimi mesečnimi prejemki. Delavci dobesedno stradajo ter se niti enkrat na dan ne najedo do sita, ko gre večina zaslužka za bedna podzemna ali podstrešna stanovanja. Ni mogoče drugače, kot da takšni stanovanjski najemniki telesno in duševno propadejo. Ne trpe le oni sami,

Kaj se je zgodilo s »Samsonom«, nismo mogli ugeniti. V čolnu smo imeli živeža samo za tri dni in bi, če zmanjšamo obroke, mogli z njim za silo izhajati kvečjemu teden dni. Kaj bo pa potem z nami, če medtem se ne dosežemo kopnega, in če prej ne pride rešitev? Ob tej misli so prebledeli celo naši najstarejši mornarji, ki so osiveli v borbah in nevarnostih.

Izmenoma nas je vselej veslalo po šest in od težkih vesel nam je navzlic mrzlemu morskemu vetru pot v potokih lil z života, da so se nam obrzi kar kadili. Prve tri dni in tri noči smo tako za silo prebili. Tedaj so nam pričele roke, ki so bile polne podpludb, krvaveti. Kite v laktech so bile trde kot steklo in so nas bolele, če smo se jih samo doteknili s prstom. Polagoma, pa neutrudno so nas pričele zapuščati moči. Konserve in skromni koščki prepečenca nas niso mogli več osvežiti. Najhušja je bila pa žej, ki nas je trpinčala. Imeli smo namreč premalo vode s seboj. Krmar nam je sprva, da nas ne bi prekmalu zapustil pogum, zamlotal to nesrečo. Ko so se pa merice vode sumljivo zmanjšale, smo medtem ko je krmar spal, sami pogledali in groza — v sodu za vodo je bilo dno komaj še pokrito! Tedaj šele smo pričeli obupavati. Vse okoli nas vode na pretege, mi pa neutolažljivo žejni. Bile so to nečloveške muke! S časom se je naša težka obleka v vlažnem morskem zraku popolnoma napila vlage. Lakoti in žeji se je pridružil zdaj še mraz. Peti dan je živež pošel. Iz votlih oči tovarišev se je rezala smrt od lakote, če nas prej žej ne ugonobi. Napoln blazni ljudje se skrmarijo s silo

iztrgali pet steklenic konjaka, ki naj bi služile v zdravstvene namene in katere je krmar doslej skrbno prikrival. Pričela se je divja orgija. Drug drugemu so trgli steklenico od ust in kmalu so bili vsi popolnoma pijani. Red in pokoščina sta prenehala. Nihče ni mogel, niti ni hotel več veslati. Dali smo slovo sleherni misli na rešitev. — — —

Tako smo dvanajsti dan brez krmila pluli v deročem toku — bil je to tok od Rtiča Horn. Okostnjakom podobni so čepeli ali ležali mornarji po čolnu. Tedaj se je do izpolnila usoda našemu krmarju, ki je do tega trenutka kot pravi junak izpolnjeval svojo dolžnost. Dan za dnem je sedel z dalnogledom v roki ob krmilu in še zmerom upal na rešitev. Kar naenkrat je skočil na klop in se z grozotnim krikom vrgel na glavo v morje in ni ga bilo več na površje. Eden izmed mornarjev, ki je pričel blazneti, je neprestano z nožem rezal klop in se pri tem urezal v prst. Poželjivo je srkal lastno kri. Zavistno so ga ogledovali ostali in tedaj se je zaslislal, kakor da so se dogovorili, predlog, naj se eden žrtvuje za druge, morda pride medtem rešitev. Nihče seveda ni hotel biti rešitelj in tako so sklenili, da kockamo. Nekdo je od nekdaj izvel umazane kocke, te zveste spremljevalke kitolovcev. Kdor zažene najmanj oči, tega bodo tovariši ponoči, v spanju, naglo in kar mogoče brez bolečin spravili na oni svet.

S trepetajočimi rokami smo drug za drugim vrgli kocke. Blaznež, ki je rezal klop, je zagnal samo tri pike, medtem ko so jih vsi drugi vrgli po več. Zadnji sem

ampak ima škodo tudi država, ki tako izgublja krepke delovne moči.

Sedaj pa nekoliko lekcije stanovanjskemu najemniku. Mnogo je takšnih, ki so brezbržni in stoje ob strani, ne da bi se oklenili svoje organizacije. Pregovor pravi, da je v slogi moč in zato moramo složno nastopiti, ako hočemo kaj doseči. Kdor sam sicer ni naravnost prizadet, ta pa kaže pomanjkanje socialnega čuta, ako se ne organizira, ker vidi samo sebe. V drugih

državah so vsi zavedni stanovanjski najemniki krepko strnjeni v svojih močnih in vplivnih organizacijah; zato pa imajo tudi uspehe in so še danes zaščiteni pred pretiranimi najemnina. V Avstriji na primer je organiziranih okoli 250.000 najemnikov.

Nujno je, da se že skoraj reši to važno vprašanje, in sicer tako, kakor zahtevajo krajevne razmere, kar bo državi sami v korist.

Vestnik.

Važno opozorilo. Z današnjo številk stopamo v zadnje četrtletje 1933. Vsem cenj. gg. naročnikom smo priložili položnice in jih vljudno prosimo, da obnove z njimi naročnino za naprej in nam nakažejo morebitne zaostanke. Poleg naslova smo danes označili vsem, ki so z naročnino v zamudi, z rdečilom vsoto, ki je na naročnini do 30. sept. t. l. še na dolgu. Vse prizadete c. gg. naročnike najvljudneje prosimo, da nam te zaostanke nakažejo čimprej, če le mogoče v celoti ali vsaj deloma, ostanek pa drugi mesec. — **Uprava.**

Vsem prijateljem lista! Ker moramo svoje obveznosti kriti sproti in nimamo nobenih rezerv niti fondov ali podpor, prosimo vse cenj. naročnike, naj naročnino čimprej poravnajo, če je morda še niso. Naš list živi od naročnine, zato je njegova usoda odvisna od vestnosti in točnosti naročnikov. Komur je za obstoj in redno izhajanje našega osrednjega slovenskega glasila državnih uslužbencev in upokojencev, bo redno vršil svoje dolžnosti in izpolnjeval obveznosti napram listu. List mu bo to zvestobo vračal z neutrudnim in neustrašnim delom za naše koristi.

† **Anton Mikuž.** Dne 26. septembra je umrl v Šenkovem turnu, kjer je bil na letovišču, upokojeni višji računski svetnik Anton Mikuž. Pokojnik, ki je dosegel lepo starost 76 let, je bil odličen jezikoslovec, slovničar in izvrsten poznavalec slovenskega jezika. Sodeloval je pri urejevanju Pleterškovega slovarja, vzorno urejeval 14 let »Planinski Vestnik«, vršil pri »Ljublj. Zvonu« odgovorno službo korektorja in se kot slovničar živahno udeleževal v raznih listih do zadnjega. Za lepoto in pravilnost slovenskega jezika je neutrudno delal vse življenje. Po ironiji usode je pok. Mikuž, ki je bil tedaj gimnazijski suplent, ob protiaustrijskih demonstracijah zaradi Grünovega spomenika v Ljubljani izgubil državno profesorsko službo in postal računski uradnik pri tedanjem deželnem odboru, kjer je dosegel čin nadsvetnika. Zaslužnemu javnemu delavcu časten, trajen spomin!

Organizacija poštnega osebja. Prometno ministrstvo je izdalo Združenju p. t. t. zvaničnikov in služiteljev odločbo, po kateri v Združenju p. t. t.

uslužbencev ne morejo biti hkratu uradniki oz. zvaničniki in služitelji, ker z ozirom na točko 2. in 7. § 76. u. z. niso oboji istega službenega reda, daši so oboji v isti stroki. Zato se bo moral naslov Združenja p. t. t. uslužbencev, v katerem morejo ostali samo uradniki, spremeniti, tako da se bo imenovalo **Združenje p. t. t. uradnikov.**

Za združenje davčnih izvrševalcev. V Zagrebu se je osnoval pripravljalni odbor, ki bo izvršil potrebne priprave, da se ustanovi osrednje skupno društvo davčnih izvrševalcev, ki bo obsegalo vse ozemlje naše države. V kratkem se vrši že ustanovni občni zbor, za katerega so bila vabila že razposlana.

Ni vse, kar pride v trgovino pod imenom sladna kava, resnično oslajeno kakor Kathreiner Kneippova sladna kava! Pravo Kathreiner Kneippovo sladno kavo dobite samo v originalnih zavitkih!

Označevanje odtegljajev od pokojninskih prejemkov. Fin. ministrstvo je na pritožbe raznih društev upokojencev odredilo, da se morajo na odrezkih poštinih čekovnih nakaznic vselej točno navesti vsi odtegljaji, ki so bili zadržani od upokojenčevih pokojninskih prejemkov in se mora označiti, v kakšno svrho je odtegljaj odrejen. Navedeni morajo biti stalni, redni odtegljaji, kakor tudi vsi začasni, enkratni odtegljaji. S tem naj se vsem upokojencem omogoči, da sami ugotove, če se jim pokojninski prejemki izplačujejo v pravilni višini in da se proti morebitnim pomotam lahko pravočasno poslužijo pravice do pritožbe.

Sprejem uslužbencev v državno službo po odsluženju vojaškega roka. Prometni minister je odločil, da se uslužbencem drž. prometnih ustanov, ki zapuščajo službo, ker morajo odslužiti vojaški rok, zagotovi vnovični sprejem v službo. Po odsluženju vojaške službe se morajo njihove prošnje za sprejem čim prej ugodno rešiti in se namestijo taki prosilci na svojih nekdanjih mestih. S tem se je odpravilo težko stanje, v katero so prišli prometni uslužbenci, ki so bili pozvani k vojakom. Slična določba bi bila nad vse umestna tudi za vse ostale panoge službe.

moral zagnati kocke jaz. Oči vseh so vsele na meni, zakaj zdel sem se jim bolj mesnat in okusen kot stari, mršavi španski mornar, katerega so vetrovi vseh morij izsušili kot polenovko. Čisto brez moči in brez strahu pred smrtjo sem vzel še jaz čašo v roke, potresel parkrat z njo in zagnal. Vsi so strmeli v mojo roko, ki je pokrila kocke... Dvignil sem jo in... vrgel sem samo dve piki. Kakor da so se veselo oddehnili, je šlo med ljudmi, medtem ko sem se brezčutno sesedel na mojem prostoru ob krmilu. Čutil sem, kako so se mi pričeli mešati čuti, izmenoma me je mrazilo in me je oblivala vročica, morda da me nagla smrt še v zadnji uri reši strahotne smrti pod roko tovarišev. Zdej se tudi sam nisem več zanimal, kaj se godi v čolnu. Z življenjem sem docela obračunal.

Tedaj je naenkrat — bilo je pozno popoldne dvanajstega dne, in morje, ki je bilo zadnje tri dni zelo razburkano, se je pomirilo, in ostri veter je ponehal — skočil eden izmed mornarjev na klop in zaklical na ves glas: »Ladja! Ladja!« Beseda je učinkovala kot električen tok: kdor se je le količkar še mogel držati na nogah, je zlezal na klop in gledal v naznačeno smer. In glej, daleč, daleč pred nami, se je na obzorju vil tenek steber dima v jasno nebo. Uro kesneje smo videli že vrhunce jamborov in z neskončnim veseljem smo ugotovili, da vozi ladja naravnost proti nam. Mrzlično smo poblaznelemu slekli obleko in jo privezali na veslo. To zasilno zastavo smo divje mahali sem ter tja. Tedaj smo zagledali, kako se je daleč tam na ladji svetlo zabliskalo in kmalu nato

smo začuli votel pok. S streli so nam hoteli pokazati, da so nas opazili. Veselja, ki se nas je polastilo, ni moči popisati. Drug drugega smo objemali, se poljubljali in tako divje plesali v čolnu, da je bila resna nevarnost, da ga prevrnemo. Vendar je trajalo še dolge ure, preden je ladja priplula do nas in silno veselje je po vseh teh dneh strašnega trpljenja kmalu učinkovalo: drug za drugim smo izčrpani popadali na tla. Samo še blazneža sem videl, ki je nekaj zmešanega mrmral predse, kako je rezljal svojo klop — nato so me čuti zapustili — — —

Ko sem prišel spet k zavesti, sem ležal v bolnici na angleški vojni ladji »Pelham«, ki se je vračala z meritvenega potovanja po polarnih pokrajinah. Na svoji poti je ladja opazila naš čoln, ki je plul brez krmila. Ker na ladji niso o »Samsonu« nič vedeli, so nas vzeli s seboj v Buenos-Aires.

Kakor sem kesneje izvedel, je ostal »Samson« na istem kraju ves dan in čakal na nas, nato je pa plul nam nasproti v smeri, kjer bi se bili morali nahajati. Če bi bilo šlo v redu, bi bili morali biti najkesneje osemindeset ur pozneje na ladji. Da se to ni zgodilo, je bil kriv naš kompas, ki je iz neznanega razloga močno napačno kazal. Namesto, da smo pluli naravnost proti naši ladji, smo se oddaljevali v pravem kctu od nje. Pet dni je »Samson« križaril naokoli, nato so pa vsi izgubili sleherni upanje, da nas rešijo in se vrnili v izhodišče na otoku South-Georgia.

Draginjske doklade za otroke, stare nad 16 let. Opozorjamo vse upokojence, ki prejemaajo za svoje, nad 16 let stare otroke, ki hodijo v šolo, da morajo takoj ob vpisu oz. vstopu v šolo zaprositi za potrdilo o obiskovanju šole. Potrdilo je takoj predložiti fin. direkciji, ki bi sicer izplačevanje draginjske doklade ustavila.

Popravi! V zadnji številki se je v članku A. Spendeta »Čemu Društvo drž. upokojencev v Mariboru?« vrnila konec 6. odstavka napaka, katero so si naši cenj. bralci gotovo že sami popravili. Namesto besede »sine iure...« mora stati pravilno »sine ira et studio«.

Po svetu.

Stanovanjska zaščita na Češkoslovaškem. Vlada je predložila parlamentu zakonski predlog o podaljšanju provizorične stanovanjske zaščite do konca tekočega leta. Parlament je predlog sprejel in bo dotedanja zaščita veljala do dokončne ureditve, ki se ima pa izvesti čimprej. Po 1. januarju 1934 stanovanja, ki obsegajo več kot 5 sob, kakor tudi najemniki, ki imajo več kot 50.000 Čk letnega dohodka, ne bodo več zaščiteni. O novem načrtu stanovanjske zaščite bomo čimprej obširneje poročali.

Avstrijski kancelar o uradništvu. Nedavno je avstrijski kancelar dr. Dollfuss izjavil na nekem javnem zborovanju naslednje: »V Avstriji imamo uradništvo, ki je temeljni steber naše domovine in države, uradništvo, ki je že pred vojno uživalo po vsem svetu zaslužen sloves in priznanje. Vemo, da se v teh težkih časih sme mo zanašati na naše avstrijsko uradništvo.

Nočemo strankarskega uradništva, nočemo uradništva z legitimacijami političnih strank, temveč samo uradnike, ki poznajo le dolžnosti in zvestobo do države. Tako uradništvo imamo po ogromni večini v Avstrijski republiki, in to je najdragocenejše, kar smo rešili iz stare Avstrije. V tem smislu se zahvaljujem vsem, ki so v neposrednem ali posrednem sodelovanju z menoj zvesto služili državi in upam, da bodo naši uradniki z enako zvestobo tudi v bodoče služili svoji domovini in njenim odgovornim činiteljem. Vsakdo, ki na svojem mestu zvesto izvršuje svoje dolžnosti in je vesten in pošten, — bodisi da je na najvišji ali najnižji stopnji uradniške hierarhije —, je nosilec plemenite tradicije in opravičuje zaupanje vlade v avstrijsko uradništvo, katero vlada neomejeno goji.«

Število uradništva na Poljskem. Osrednji statistični urad v Varšavi je ugotovil, da ima Poljska 450.000 državnih uslužbencev, med njimi 147.000 železničarjev.

Varčevanje povsod! Na Češkoslovaškem bodo zaradi štednje znižali število

ministrstev od 14 na 11, spojili nemški visoki tehnični šoli v Pragi in Brnu v eno.

Uradniško kreditno zadrugetstvo v Avstriji. Uradniška banka (»Beamten-Bank«) v Gradcu izplačuje na podlagi vladne odredbe o maksimiranju obrestne mere naslednje obresti: za vloge brez odpovedi 4 odstotke, za vloge, vezane na 3-mesečno odpoved 4 in pol odstotka, za vloge, vezane na 6 mesecev, pa 5 odstotkov. Hkrati je pa uradniška banka znižala obrestno mero za posojila tako, da je od 1. julija t. l. dalje namesto dosedanjih 10-odstotnih treba plačati samo 7-odstotne obresti, h katerim se prišteje še 1 odstotek za režijske stroške. Skupaj torej znaša obrestna mera za posojila 8 odstotkov brez vseh nadaljnjih stroškov kakršnekoli vrste.

Zase dela, kdor dela za »Naš Glas«. Širite ga, naročajte ga, podpisajte ga!

★ **PORAVNAJTE**
NAROČNINO! ★

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA ŠT. 3

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji. Vlog ima nad Din 420.000.000.—, rezervnih zakladov pa nad Din 11.000.000.—.

Za pupilne naložbe ima sodno depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti so strankam na razpolago položnice. Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Telefon štev. 2016 in 2616.

Poštno čekovni račun štev. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12½ ure

Dežnike

Nogavice

VSE IZ LASTNE TOVARNE

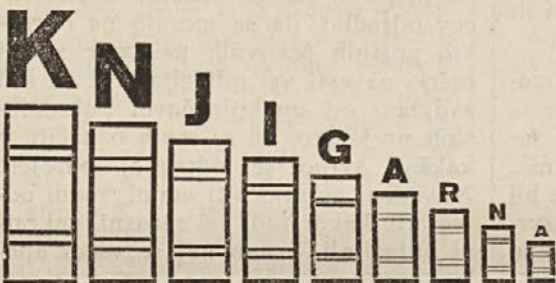
v priznano solidni in elegantni izdelavi
ODDAJAMO PO TOVARNIŠKIH CENAH

v naši prodajalni v Ljubljani,

PRED ŠKOFIJO 10

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA DEŽNIKOV IN NOGAVIC

JOSIP VIDMAR

UČITELJSKE TISKARNE
LJUBLJANA MARIBOR
FRANČIŠKANSKA 6 TYRŠEVA ULICA 44
TELEFON ŠTEV. 3397 TELEFON ŠTEV. 2628
RAČUN POŠTNE HRANILNICE ŠTEV. 10.761

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! — Postrežba točna! — Zahtevajte cenik!

Krojaški atelje

FRAN IGLIČ, LJUBLJANA
Pražakova ulica.

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

*Varno naložite
svoj denar v*

VZAJEMNI POSOJILNICI

REGISTROVANI ZADRUGI Z OMEJENO ZAVEZO
V LJUBLJANI — MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7
POLEG GRAND HOTELA UNION V LASTNI PALAČI

Obrestuje najugodnejše
Telefonska številka 2412
Štev. poštne hran. 11.165

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

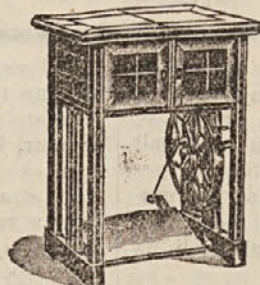
Vetrtrgovina kolonijalnega in specerijskega blaga.
Nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo specerijsko blago.
Postrežba točna in solidna.

Kupujte svoje potrebščine
pri trdkah ki inserirajo
v »NAŠEM GLASU«

Priporočamo Vam najboljše šivalne stroje in kolesa

Adler, Gritzner
Švicarski ple-
tilni stroji **Dubied**

Brezplačen pouk v vazenju

Večelno jantstvo

edino le pri trdki

Jos. Petelinc, Ljubljana
Tel. št. 2913. za vodo.

Za dame

najelegantnejši damski plašči izdelovljeni in po meri

Za gospode po meri vsakršna oblačila

Sport za dame in gospode

vsa sportna oblačila, dežni plašči, trenčkoti, pumparice, smučarske drese itd.

Za deco razna oblačila izdelovljena

K. Pučnik

Šelenburgova ulica št. 1 nasproti kavarne »Zvezda«
Za cenj. uradništvo znatno nižje cene in ugodnosti pri odplačevanju

ŠIRITE »NAŠ GLAS«

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

r. z. z. o. z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadruga prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri trdki Teokarovič.

Širite zadrugo misel med svojimi tovariši!